

A Madrid té la seua segona casa. O la primera

I. A. Giménez

«Em diuen que cal ser tolerant»

Entrevista amb Ovidi Montllor

Joan Vicent HERNÁNDEZ

Les dotze del matí, en un Madrid cèntric i antic, en una casa vella i gran, bonica, sense ascensor, «quan sóc ací, sempre visc en casa d'uns amics, són meravellosos», i no viu pocs dies a l'any, perquè «entre unes coses i altres, em passe uns sis mesos». Madrid és el segon o el primer habitatge, allí té bona part del seu treball. Ara assaja un muntatge sobre comèdies de Calderón, en castellà, «lògicament». ¿Tens més faena en castellà que en català? «Irònicament, me'n donen més a Madrid que no pas a Barcelona, i ja no parlem a València.»

És clar que a Madrid hi ha el centre de la indústria cinematogràfica i bona part del moviment teatral, «més que a Barcelona. Però també val a dir que és molt irònic tot això, en un cas com el meu». ¿Es tracta d'una queixa? «No, no és cap queixa, jo mentre tinga faena... ho comentava com a ironia.»

¿No te n'han ofert a València? «De València m'han cridat dues voltes, preguntant-me si estava disposat a fer un paper en unes obres de teatre, i mai més no m'han contestat si s'han fet o no. Això sí que em dol, perquè, ja que et diuen una cosa, com a mínim, que et contesten i et diguen que no pot ser, o que han pen-

sat en un altre, o que no es fa l'obra; però han quedat bastant malament.»

¿T'agradaria fer alguna cosa per a allí? «Ni m'agrada ni em desagrada; l'única història és la punyetera ironia que jo, que m'he format a Barcelona, que tinc una cultura catalana i totes aquestes històries, com altra gent, on em donen més faena és a Madrid, i en castellà.»

Pel que fa als últims projectes, ens parla d'una sèrie de TVE a Barcelona sobre un personatge Carvalho, de Vázquez Montalbán, on farà de Biscuter, l'ajudant. Segueix fent cançons i vol acabar una sèrie, «si ens l'admeten, per a la TV3».

«Els de la cançó hem estat oblidats olímpicament»

Fa uns tres anys que l'Ovidi no grava cap disc, ¿falta de ganes o de temps?, no, la resposta és més dura. «Vaig acabar el contracte amb una casa de discos, i no van trobar convenient renovar-lo, perquè la cançó en català, segons ells, ja no funciona en la mesura que els pot interessar, econòmicament parlant, m'imagino. Des d'aleshores, no hi ha hagut cap altra casa que s'haja interessat pel meu treball, però no és un problema només meu, sinó de molta gent de la cançó.»

¿Qué passa en la cançó? Tot és d'una subtilitat realment fantàstica; se'ns ha oblidat olímpicament. Això de la memòria història ha desaparegut. Ens recorda que en queden pocs que segueixen gravant, «la majoria no tenen cases de discos». ¿Heu estat oblidats perquè ja no sou negoci o perquè la gent s'ha deixat ja d'interessar per tot això? «Seria molt llarg d'explicar-ho; d'una banda, sents a uns que diuen que ja ha passat el nostre moment, etcètera, etcètera.

¿Com pot passar un moment —pregunte jo— d'uns professionals que portaven molts anys treballant, i que feien un treball molt més acurat que molts dels que es veuen normalment, en pla cançó o *canción*, que normalment ens segueixen cridant de l'estranger i que tenim, com aquell qui diu, més faena que ací. A fora encara ens recorden, ací ja se'ns ha oblidat. Seria molt llarg d'explicar, hi ha moltes circumstàncies, lògicament polítiques.»

¿No esteu cansats? «No estem gens cansats des del moment en que

seguim fent cançons i que allà on ens criden anem».

¿Quina creus, doncs, que n'és la solució? «Jo no sóc qui per a solucionar-ho. Si ho sabés, ho hauria fet ja. Les cases de discos es preocupen d'allò que les interessa, i punt. Però no solament són les cases de discos, hi ha des de la TV3, passant per TVE, fins a les contractacions per actuació —encara que d'aquestes, afortunadament, encara n'hi ha—. Rebem menys atenció que abans dels mitjans de comunicació, tot i que les meues aparicions en televisió estatal només han estat dues.» I, mentrestant, a fer coses a Madrid, «i que no en falten».

Sembla que no et va malament, «normalment em va bastant bé, acaba una cosa i en comence una altra. Però també cal afegir que, a més de la cançó, he procurat no apartar-me del teatre ni del cinema ni de la televisió, pel que fa a dramàtics; aquest és el meu cas. Però el dels altres no és, precisament, el mateix. I també és una cosa bastant pesada anar fent coses diferents. La faena continua per això, i no per cap altre motiu».

¿Et decantaries únicament per una de les teues facetes de treball?

«Lògicament, sí. Jo no he pogut mai viure ni del teatre, ni de la cançó, ni d'allò que m'han pogut donar en la televisió, respecte a dramàtics. Exclusivament d'això, mai. Per tant, he hagut de fer, i ho segueix fent, tota una sèrie d'activitats paral·leles, dins del món de l'espectacle, ...i així va la història.»

De tot en la vida

Alcoi, el barranc del Sinc, l'escola de Ribera, l'homenatge a Teresa. Fa quaranta-tres anys va nàixer al si d'una família treballadora, «obrera, humil». Recorda una infantesa molt alegre, «bonica, en el sentit que, afortunadament, tinc uns pares que han estat molt units a nosaltres, i molt bé, no he tingut cap problema familiar. Dins les seues possibilitats, sempre s'han preocupat perquè allò que no podien aconseguir-me econòmicament m'arribàs creant-me il·lusions. Han estat molt abocats a mi; per tant, he tingut una infantesa realment bonica».

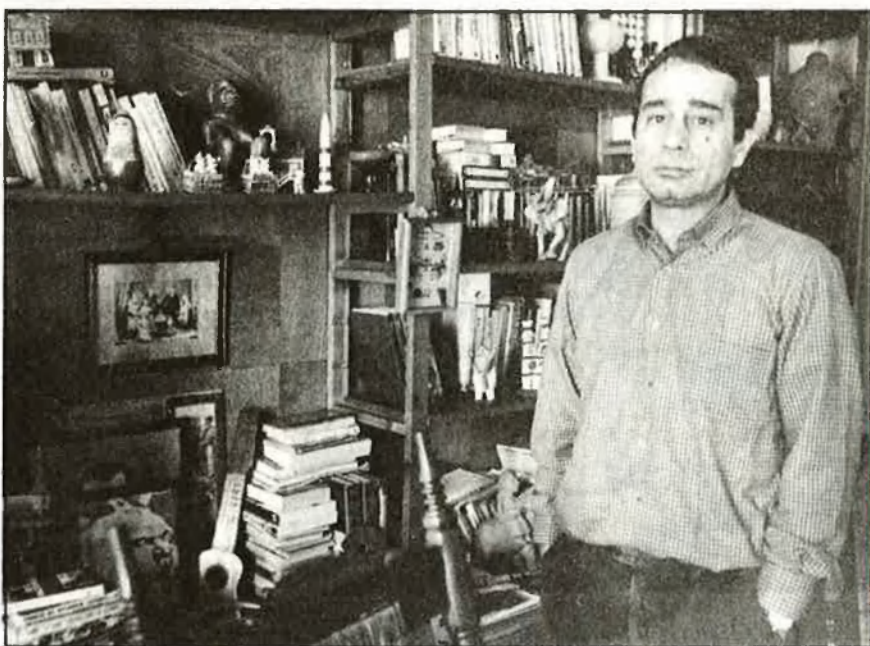
Xiquet curiós i ordenat, era, a més, «introvertit com ara, vergonyós» i tenia una gran disposició per a estudiar. «La llàstima és que,

abans de complir els catorze anys, vaig haver d'anar a treballar». Dels oficis d'Ovidi, se'n podria escriure bastant. No van ser-ne pocs, a més de variats. «Vaig començar d'aprenent a ca d'un oncle que tenia un taller de reparació de radiadors de cotxe»; després, va fer de canonaire, teixidor, ordidor; va vendre peix al mercat, va fer de perruquer de senyores, de cambrer... «Quan una faena m'emprenyava, me la deixava.»

De totes les professions que va tenir, la de teixidor és la que recorda

intentava buscar faenes mínimament acceptables, que em creassen una certa il·lusió, perquè treballar sense agradar-te una faena és molt dur, i jo no volia fer-ho.»

¿La teua introversió et va fer tenir pocs amics? «No, això, ho feia que jo era el que més pensava de la colla, els altres estaven més enjogassats. Jo no era el cap, cosa que no m'ha agradat mai, però, per exemple, era un xiquet amb qui ningú no es barallava, perquè podia eixir amb alguna idea que se'ls tornàs en contra o po-



«He fet de tot en la vida»

/A. Giménez

amb més estima. «M'agradava molt, potser perquè mon pare, que era qui m'ensenyava, em va ensenyar alhora a estimar el teler, a tenir-ne cura. Quan ja van començar a aparèixer els automàtics, ho vaig deixar; m'avorria moltíssim, ja no era l'ofici que jo m'estimava, i vaig optar per fer altres coses.»

Des dels dotze anys, no ha deixat de treballar cap dia. «És més, als divuit anys, ja vaig començar a tenir tres faenes diferents: de matí, treballava venent peix al mercat; a la vesprada, en una perruqueria de senyores, i, de nit, feia de cambrer en una marquesina d'Alcoi. El diumenge, anava a pentinar pels pisos, i, amb això, acabava de treballar a les sis o a les set de la vesprada, i tenia dues horettes, escasses, per a passejar amb els amics. Així, doncs, de mal·faener, res; era, simplement, que jo

dia pensar-ne alguna que els podia sentar malament. Jo era el qui organitzava la manera d'anar a furtar fruita sense fer escàndol, amb moltes possibilitats que no ens agarràs el maser, ni ens pegàs una escopetada de sal. Em prenia el meu temps per a preparar-ho.»

Va anar, primerament, a l'escola nacional i, després, als Salesians. No va ser creient, «els meus pares, això, no ho han exercit massa en casa, però hi havia el respecte i la tolerància a les persones que ho són. No puc fer burla, perquè mai se m'ha explicat que cal fer-ne, sinó que calia ser tolerant». Barcelona apareix ja en la trajectòria d'Ovidi Montllor abans d'anar-se'n a la mili; treballa de perruquer a casa d'uns tios i, quan torna a Alcoi, ja porta la intenció d'anar-hi de nou quan acabe la mili; tot ja molt pensat.

«No he estat mai una persona precipitada, no m'han agradat mai les presses ni encabotar-me per una cosa determinada. Sempre he anat mesurant molt els pros i els contres de cada passa que he fet; algunes voltes m'ha anat bé i unes altres no tant»
 ¿Per què tries precisament Barcelona? «O era Barcelona o era Madrid, i Barcelona em tirava més per moltes raons: tenia mar, que sempre m'ha agradat moltíssim (i, lògicament, a Alcoi no el veia), podia parlar en la meua llengua i m'entien, hi havia una inquietud cultural més gran que a Madrid, i perquè volia fer teatre.»

«Jo solia ser actor, i a València no hi havia cap possibilitat de grups interessants, almenys que jo sabés. En canvi, Barcelona tenia els teatres

vaig anar prenent una consciència més madura, i Barcelona era el lloc ideal.» Les primeres passes teatrals, les va fer, naturalment, a Alcoi, on feia teatre en castellà, «el meu problema era que tenia accent valencià —això em deien—, i em vaig haver de passar dos anys d'apuntador. Després, vaig anar representant obres, fins i tot un paper de mut en una peça de Valle Inclán.»

Entrar amb bon peu

¿Les teues primeres passes a Barcelona van ser tan fàcils com preveies?

«Molt fàcils. Vaig arribar un bon dia a les vuit i mitja del matí, amb cinc-cents pessetes i una male-

ta de fusta del meu pare, i a les onze i mitja ja em trobava a l'hotel Ritz, de cambrer.»
 ¿I el teatre? «Al cap d'una setmana, ja tenia contactes amb grups de teatre independents, i vaig anar a parar a un. Hi havia gent realment interessant, com Guinovart, Candel, Teixidor, Luchetti... Tot un món cultural molt ampli; era un àmbit amb moltíssimes iniciatives.»

«En veure el meu abocament i la il·lusió que jo portava, van ser

ciència i vaig seguir fent teatre independent, que era l'única possibilitat de fer mínimament un teatre en què jo estava d'acord.» Vas tenir, doncs, bona acceptació. «Sense cap problema, al contrari. Era tanta la il·lusió que portava, que crec que vaig arribar a ser la nineta dels ulls de tots. Al cap d'una setmana, la família Luchetti em feia anar a casa d'ells a dinar i sopar, com altres famílies que em van acollir, per tal que no pagés tants diners en les despeses on vivia i pogués ser més independent. Es van obrir d'una manera sensacional, no he tingut mai problemes d'aquest tipus, ans al contrari, he trobat sempre mans disposades a ajudar-me.»

La pel·lícula *Furtivos* suposa, per al nostre personatge, la clau que obri tots els panys. Després de l'estrena, comencen a arribar més coses; els diners que guanya li serveixen per a dedicar-se al teatre professional i deixar de fer altres coses. Fa, també, més cinema i televisió. *Furtivos* va ser una història molt interessant, en primer lloc, per la faena i, després, per la repercussió que la pel·lícula va tenir. Però ser actor no era prou i, curiosament, un dia, en el seixantavuit, l'Ovidi decideix també fer-se cantant. «Se'm va ocórrer veient una sessió de cançó al barri de Gràcia, on actuaven Raimon, Pi de la Serra, Guillermina Motta; crec que hi eren tots. Jo tenia ganes de dir coses, i la cançó era un bon mitjà per a dir-les, i, a més, era barat. Jo m'ho feia i jo m'ho cantava, no havia de fer cap inversió rara.» Amb una guitarra que va comprar a una viuda, comença les primeres passes; per bé que, de primer, hagué d'aprendre a tocar-la.

«Anava a la Cova del Drac sempre que podia i en un bloquet quadricu-



Va començar amb una guitarra de segona mà

/A. Giménez

oberts, jo podia anar a funcions a aprendre'n, perquè mai no he tingut cap escola teatral, com tants i tants companys i companyes de professió, perquè les que hi havia eren molt roïnes. Aleshores, Barcelona em donava la possibilitat de ser actor, cosa que jo o volia des dels set o els vuit anys, inconscientment. Després, ja

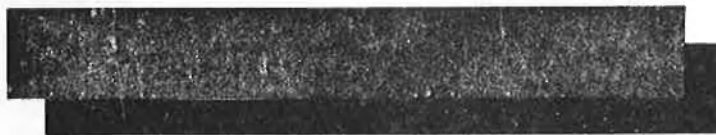
de les persones que em van donar una solidesa cultural, aconsellant-me llibres, autors nous, etc. Amb això vaig pensar que, lògicament, no m'eixia a compte voler arribar a ser actor professional, ja que el teatre que es feia en aquest nivell no era gens interessant en aquells moments.»

«Per tant, em vaig carregar de pa-

lat, on havia dibuixat prèviament uns trasts de guitarra, marcava un puntet allà on veia que posaven els dits; després, a casa, posava els dits en aquells puntets, i allò sonava, malament, però sonava. ¿Vas tenir en la cançó la mateixa acceptació que en el teatre o va haver-hi problemes? «Cap. Sinó tot al contrari. Feia les

«Vaig arribar a ser cantant fortuïtament»

VI CONVOCATÒRIA D'ARTS PLÀSTIQUES



Del 5 al 15 de març de 1985
Sales d'Exposicions de la
Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant
Rambla de Méndez Núñez, 45 (plantes 11 i 12)
Carrer Major, 3
ALACANT



EXCMA. DIPUTACIÓ PROVINCIAL D'ALACANT

cançons, però no tenia encara la consciència que pogués ser cantant. Al contrari, no m'agradava massa com cantava, i, en realitat, era falta de pràctica. Per la meua timidesa, crec que no he cantat mai ni en la dutxa; per tant, era una falta d'afiançament, de creure'm que podia fer-ho.»

«Un escenari és, per a mi, ell lloc més còmode del món»

«En un encontre fortuït amb Luchetti i Joan de Segarra, el primer li va dir que jo sabia cantar i, literalment, em vaig veure arrossegat a un festival de cançó; Sisa i jo vam disputar la final, i vaig guanyar el primer premi. Després d'això, Guillem d'Ifach es va interessar per mi, igual que Pi de la Serra, que volia que cantàssem junts, amb Raimon. Amb ells dos, vaig fer el Palau de la Música, i seguirem durant un parell d'anys; ens fixà una casa de discos, i tot va ser rapidíssim.»

«Van ser difícils les primeres actuacions per la teua timidesa? «No, la timidesa apareix en la vida normal; afortunadament, en l'espectacle no n'he tingut mai. Això és qüestió d'un psicòleg, no m'ho he plantejat mai. Sé perfectament que un escenari és per a mi el lloc més còmode del món; en canvi, en la vida normal sóc una persona introvertida i tímida.»

«Sempre he tingut consciència nacional»

Ovidi Montllor ha estat quasi sempre una peça fonamental en els aplecs, que durant molts anys han estat l'única forma de reunió i d'expressió de molta gent. Participar-hi era més que cantar. «A banda de ser una forma de comunicació ràpida amb la gent dels problemes més immediats, també servia per a arregar diners per a persones necessitades, per a fer guarderies o biblioteques, o per a ajudar familiars de presos polítics i un llarg etcètera. Els aplecs eren una manifestació que anava juntament amb la qüestió cultural.» ¿Quàn comença la teua militància política? «Als disset anys se'm desperta, gràcies al meu pare, que ha estat anarquista de tota la vida, i a

un teixidor que havia estat molt de temps a la presó i que treballava amb mi. Era del Partit Comunista d'Alcoi, i en les hores de faena em va donar moltes lliçons profitosíssimes i em va fer veure les coses amb una consciència molt més àmplia de la que jo tenia.»

¿Vas arribar a entrar al PCE?

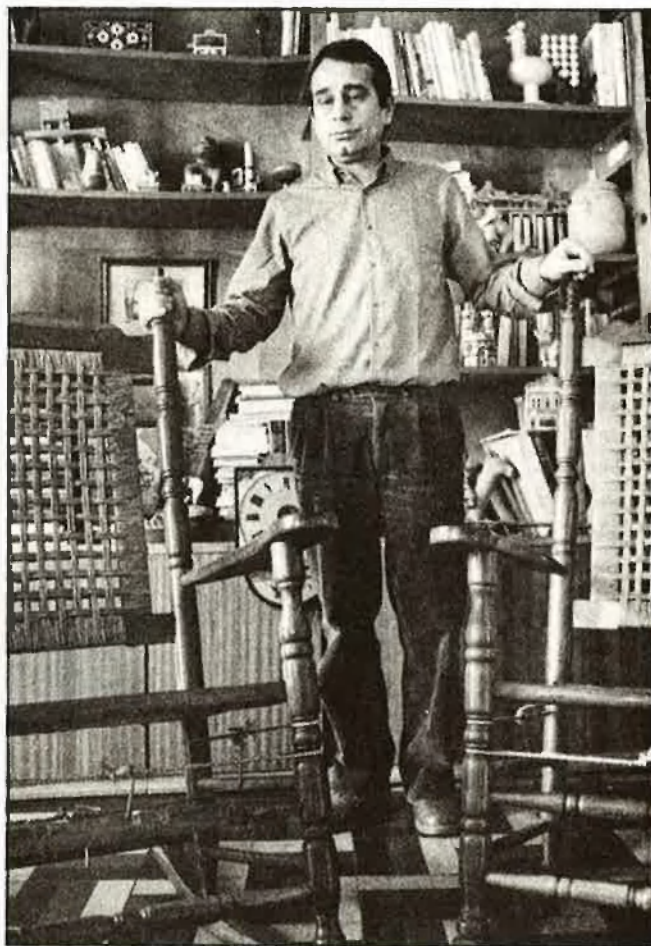
«Vaig ser company de viatge. A Alcoi sempre hi vaig col·laborar, sense ser-ho, entre altres coses per la meua jovelesa. Ja a Barcelona, em vaig empalmar amb el PSUC.» ¿Hi segueixes militant? «Ara sóc una persona d'esquerres, amb un sentiment d'evolució a un tipus de vida millor, de societat, de convivència, amb una tolerància, però sense pujar al cavall que pot comportar el compromís dels partits que ara veig en escena.»

Al seu poble, de jovenet, ja es movia en ambients culturals, inquietos. Recorda, entre molts, un amic, Climent, «que avui dia és metge i que va ser qui començà a introduir-me en el món cultural, deixant-me llibres de Fuster i tot això. Jo ja tenia consciència de llengua; a Barcelona m'enteniien, i el fet d'estar-hi un any vivint i parlant en català d'una manera quotidiana feia que, lògicament, la consciència estigués comprovada, no sols teòricament sinó que, en la pràctica, també.»

Ovidi afirma rotundament que sempre ha tingut «consciència nacional». La seua trajectòria ha estat clara en aquest aspecte i segueix

lluitant per «continuar la llavor que ens han deixat els nostres avantpassats, sense perdre mai el sentit d'identitat, lluitar perquè, allò que han fet en nosaltres fer-ho nosaltres en els nostres fills».

No exerceix d'alcoià «a cosa feta, ho porte dins de mi, i sempre que faig referències a moltes coses, tinc



«Sóc una persona d'esquerres»

/A. Giménez

un punt de referència, que és el dels meus primers vint anys. Per tant, Alcoi és una cosa que va tan dins de mi, que és molt difícil de destriar-la». Torna sempre que pot al seu poble, i hi manté els amics de sempre.

Té casa a Canet de fa sis anys, i es rodeja de llibres i discos. Treballa a la terra com a distracció i s'ho passa bé arreglant coses de fusteria i petits problemes de la casa.

No nega que alguna volta escriga una novel·la, encara que, «seriosament, no ho he fet mai». ¿N'has començat cap? «No, jo no comence res si no estan les coses molt clares.» ¿En tot? «Intente almenys que siga en tot.»